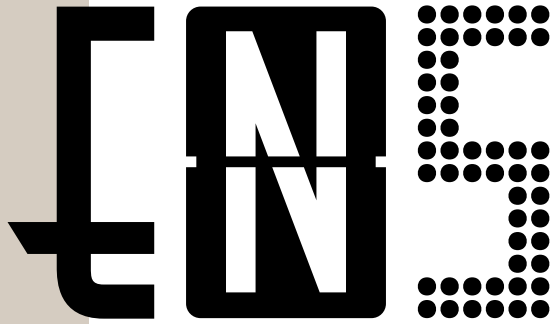

EL NOU SANTPOLENC

Octubre
2022

#108

EN PORTADA

ÉS TEMPS DE SEQUERA. LA GESTIÓ DE L'AIGÜA A SANT POL DE MAR

Pàgs. 4-12

Molta calor + poca pluja = sequera

ENS

Dipòsit legal
B-24263-93

Edita
Ajuntament
de Sant Pol de Mar

Consell Editorial
Albert Zanca
(Alcalde)

David Hernández
(Regidor de Participació
Ciutadana)

Carme Vila
(Consell de la Vila)

Gabriela López
(Consell de la Vila)

Cristina Bosch
(Arxiu Municipal)

Marc Vidal
(Tècnic Comunicació)

Coordinació
Marc Vidal (Regidoria
de Comunicació)

Disseny i maquetació
www.mutudesign.com
(Gina Rodríguez)

Impressió
Impremta Pagès

Fotografia
Arxiu Ajuntament
Sant Pol de Mar, Arxiu
Municipal i Arxiu Pere
Sauleda

Distribució
Malalts de Bústia

Publicitat
ens@santpol.cat
93 760 01 52

Ajuntament
de Sant Pol de Mar
Plaça de la Vila, 1
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 93 760 04 51
www.santpol.cat

Facebook/Twitter/
Instagram/YouTube:
@ajsantpol

Imprès en paper
100% ecològic

Tirada
4.000 exemplars

Cost unitari
0,96€

Una fórmula ben senzilla, la que posa títol a aquest editorial, i que s'esgrimeix com a una altra conseqüència del canvi climàtic. Els nostres boscos estan patint sequera i l'aigua per a consum també escasseja. Tot plegat ens ha de portar a reflexionar sobre quin model de gestió cal aplicar per evitar restriccions.

Precisament la gestió de l'aigua ens porta, de retruc, a presentar-vos en primícia el plànol més antic de Sant Pol que es conserva. Data del 1566 i mostra com era la geografia de la vila i la importància que tenien els torrents d'aigua i la seva gestió per a tots els masos, molins i camps de conreu presents a la vila.

D'altra banda, aquest ENS es fixa també en una dona de Sant Pol que no necessita més presentació que el seu nom: la Milagros. Us convidem a descobrir una mica més de la seva vida amb l'entrevista que us acostem.

La publicació de l'ENS 108 coincideix pràcticament amb la festivitat de Tots Sants. Sabíeu que a Sant Pol teníem una celebració que es deia "Fer la por" i que podríem qualificar com una precursora del que ara seria Halloween.

Us proposem descobrir tots aquests continguts, i més, amb la lectura de la revista que teniu a les mans!

TELÈFONS D'INTERÈS

Arxiu Municipal
93 780 33 38

Biblioteca Can Coromines
93 760 45 44

Ca l'Arturo
93 760 30 06

Consultori Local
Sant Pol de Mar
93 760 48 18

Llar d'infants Pi del Soldat
93 760 10 72

Oficina d'Atenció
a la Ciutadania (OAC)
93 760 04 51

Oficina Turisme
93 760 45 47

Polícia Local
93 760 05 19
Emergències: 609 306 609

Ràdio Sant Pol
93 760 46 46

Serveis Socials Municipals
93 760 09 09

**TENS QUEIXES SOBRE
L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA?**

Contacta amb el Síndic de Greuges:
900 124 124 / sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

Sumari **EN**

PORTADA

4
**ÉS TEMPS DE SEQUERA.
LA GESTIÓ DE L'AIGUA
A SANT POL DE MAR**

REPORTATGE

9
**CONFLICTES
PER L'AIGUA
AL SANT POL
DEL S. XVI**

ENTITATS

14
**CINECLUB
AKIRA**

L'EXPOSICIÓ DEL MUSEU

19
**ABEL
PRUÑONOSA**

ENTREVISTA

16
LA MILAGROS

REPORTATGE

20
**DE TOTS SANTS
A HALLOWEEN**

RECOMANACIONS LITERÀRIES

23
VA DE LLIBRES

EL PER QUÈ DEL SEU NOM

24
**ELS CARRERS
DE SANT POL**

TRIBUNA POLÍTICA

30

Tens un comerç i vols veure aquí el teu anunci?

Posa't en contacte amb ens@santpol.cat

Tarifes i condicions segons el preu públic contemplat a l'Ordenança General de preus públics Municipals.

ÉS TEMPS DE SEQUERA

LA GESTIÓ DE L'AIGUA A SANT POL DE MAR

Aquest estiu hem tornat a presenciar evidències del canvi climàtic. Si fa dos anys vam tenir fenòmens extrems com el temporal Glòria, en aquesta ocasió hem viscut temperatures rècord de calor que, sumats als escassos dies de pluja caiguda, han comportat un estat de sequera generalitzat que ha posat a l'ordre del dia la gestió de l'aigua al territori.

La Font de la Granota, a la Vall de Golinons, encara rajava aigua al 1994

Foto actual de la font, que fa anys que és ben seca

No és la primera vegada que parlem del clima en aquesta revista. A l'ENS 98 –publicat a l'abril del 2020– us vam oferir un reportatge que sota el títol d'*el clima que ens espera* analitzava diversos factors que justificarien fenòmens meteorològics extrems com el temporal Glòria, que s'havia produït al gener d'aquell mateix any.

Ja en aquella ocasió ens fèiem ressò de què en els pròxims anys ens espera una tendència a l'alça d'onades de calor, períodes llargs de sequera i que quan plugués, ho faria de manera molt intensa. Són algunes de les prediccions que s'han acomplert i que es recullen en el Tercer Informe del Canvi Climàtic a Catalunya, en el qual també s'advertia de la creixuda del nivell del mar. Aquest fet el destacàvem com a una de les amenaces més directes per a Sant Pol, ja que carrers com el Consulat de Mar i la via del tren podrien arribar a desaparèixer.

Aquest estiu hem tornat a patir fenòmens extrems, com ara onades de calor amb rècords de temperatura, o bé una pedregada amb boles de gel de grans dimensions que, malgrat no va afectar el Maresme, sí que va arribar a causar una mort i diverses persones ferides, a banda de greus desperfectes en vehicles i edificacions.

Temperatura mitjana

°C	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des
2017	9,1	12,6	13,8	14,8	18,4	23,5	24,7	25,3	20,9	19,8	13,8	10,5
2018	12	8,5	12,2	15,4	17,6	22	25,4	25,9	23,3	18,6	14,6	12,8
2019	10	11,5	13,4	14,2	18,1	21,4	25,5	25,6	22,6	19,5	13,6	13,2
2020	11,4	13,2	12,7	15,2	19,7	21,1	25,1	25,7	22,3	17,2	15,4	11,4
2021	9,5	12,4	12,3	13,6	16,8	22,9	24,7	24,2	23,3	18,8	13,3	12
2022	10,1	11,9	12,7	14,5	19,5	23,8	26,1	27	23,2	-	-	-

Temperatura màxima

°C	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des
2017	14,8	20	25,1	22,2	25,8	31,6	32,3	31,7	27,7	25,4	22,3	19,5
2018	21,5	14,2	20,3	22,7	25,3	27,7	30,2	33	28,6	25,2	21,3	19,9
2019	19,1	19,6	20,3	19,9	23	32,1	31,2	31	28,8	25,8	24	20,6
2020	18,4	20,2	22,4	25	28,3	27,7	30,8	31,7	29,8	25,4	20,9	18,1
2021	19,2	18,4	17,1	20,6	24,8	29,6	29,8	30,1	28,6	25,8	19,9	20,6
2022	19,7	19,3	18,9	22,7	26,8	33,2	31,8	32,7	31,8	-	-	-

Precipitació

mm.	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des
2017	5,6	21,8	49	20	8,2	5,6	2,4	7,2	73,8	45	12,8	12,2
2018	19,2	44,8	50,4	39,6	41,2	63,8	22,2	20,8	18	144	81	4,4
2019	9,6	0	3,2	19,8	24,8	20,6	33,2	3,2	60,6	54,6	30,4	81,2
2020	142,2	8,4	32,2	125,8	7,2	46,8	24,2	44,6	43,4	80,8	47	3,4
2021	28,6	26	17,2	48,4	38	20,4	21,6	38	126,2	58,2	83,2	1,2
2022	1,8	3,2	137,2	54,2	16,6	21	1,8	29,4	104	-	-	-

Dies de pluja

mm.	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des
2017	2	5	3	3	3	2	2	2	9	3	4	4
2018	2	8	4	7	9	5	4	4	4	12	12	2
2019	1	0	2	4	6	1	5	2	7	6	4	4
2020	5	2	6	8	3	10	3	4	5	5	4	1
2021	3	2	2	5	4	1	3	1	5	3	9	1
2022	1	1	6	4	2	2	0	4	8	-	-	-

LA TEMPERATURA MITJANA A L'AGOST DEL 2022 HA ESTAT LA MÉS ALTA DELS DARRERS CINQ ANYS

Si ens fixem en les dades recollides per l'estació meteorològica de Sant Pol, el 17 de juny d'aquest 2022 es va registrar una temperatura de 33,2 graus, la màxima des que opera aquesta estació a Sant Pol, que es va posar en marxa al 2017.

A més, la temperatura mitjana a l'agost del 2022 ha estat de 27 graus, també la més alta dels darrers cinc anys. Per primera vegada, a més, s'han registrat temperatures superiors als 30 graus en 4 mesos consecutius.

La sequera, però, es produeix per dos fenòmens: altes temperatures i escassetat de pluja. En aquest darrer cas és evident que la sequera que estem vivint també té molt a veure amb la poca pluja caiguda en el què portem d'any, sobretot a les capçaleres dels rius. Una situació que ha provocat que les reserves dels pantans estiguin sota mínims i s'hagin hagut d'aplicat restriccions d'aigua en algunes zones de la Catalunya interior.

A Sant Pol de Mar, els registres de què disposem mostren que, contràriament al que podríem imaginar, aquest 2022 no és, de moment, l'any amb menys pluja caiguda. Així, mentre que entre el gener i l'agost d'enguany han caigut 265,2 mm, en el mateix període del 2021 es van registrar 238,2 mm i, pitjor encara va ser el 2019, quan només van caure 114,4 mm.

Les conseqüències de la sequera

Les temperatures de calor extrema i la manca de pluja provoquen que el substrat s'assequi i les arrels de la vegetació dels nostres boscos es queden sense aliment. Això provoca que arbres i plantes es debilitin i siguin més vulnerables davant de plagues d'insectes.

Una situació semblant la vam viure l'any 2016, quan un petit escarabat del gènere *tomicus* va arrasar els boscos de pi pinyoner del Maresme. Aquesta espècie d'escarabat sempre ha estat establerta a Catalunya, però va trobar les condicions idònies per convertir-se en plaga: les sequeres continuades que van deixar els arbres molt dèbils i exposats als atacs.

La conseqüència en aquell moment van ser grans extensions –més de 800 hectàrees– de pins enfosquits, morts, i l'única actuació efectiva davant d'un atac tan massiu va ser la tala d'arbres.

El problema, però, va molt més enllà. Ens trobem amb boscos que tenen una gran quantitat de massa forestal morta o bé molt seca i que suposa un polvorí que augmenta el risc de patir incendis, ja siguin provocats per l'acció humana o fortuïts –per la caiguda de llamps–. L'experiència ens demostra que en aquesta situació, un incendi avançaria de manera molt més ràpida i devastadora.

Volum d'aigua consumit a Sant Pol de Mar (m³/any)

	Domèstic Xarxa	Activitats econòmiques i fonts pròpies	Total
2020	361.795	72.516	434.311
2019	354.875	103.118	457.993
2018	340.348	110.290	450.638
2017	375.178	108.497	483.675
2016	366.506	107.342	473.848
2015	345.519	107.468	452.987
2014	334.203	101.688	435.891
2013	340.414	104.336	444.750
2012	366.633	112.406	479.039

Font: ACA

Rendiment de la dessalinitzadora de la Tordera

	Agost 2020	Agost 2021	Agost 2022
% d'aigua dessalada	34%	32%	90%

LES DUES DESSALADORES ESTAN TREBALLANT A UN RITME MAI VIST, AL 90% DE LA SEVA CAPACITAT

Però la cosa no acaba aquí i els caçadors de bolets en són bons coneixedors. Si de tots és conegut que els apreciats fongs de tardor necessiten aigua i fred per sortir, quina temporada de bolets ens espera?

Estar clar, doncs, que la sequera afecta greument a la biodiversitat dels boscos del Maresme. Però la sequera a les conques que ens subministren aigua són també un gran maldecap. Hem d'anar fins aquests emplaçaments per detectar la causa de l'escassetat d'aigua al delta del Tordera.

Per tant, davant d'una situació de sequera generalitzada, és fonamental una correcta gestió de l'aigua per reduir-ne el consum i assegurar-nos que hi ha prou reserves als pantans i embassaments o, si més no, aconseguir que es buidïn el més lentament possible. De nou, ens fixem en les dades de consum d'aigua per municipis, en aquest cas proporcionades per l'Agència Catalana de l'Aigua, i amb les quals s'observa que el consum d'aigua a Sant Pol ha anat patint alt-i-baixos en el darrers anys sense que es detecti una pauta justificativa.

Segons els experts, la situació dels pantans seria encara pitjor sense les dessaladores. Les dues dessaladores que hi ha a Catalunya, la del Llobregat i la de la Tordera, estan treballant a un ritme mai vist, al 90% de la seva capacitat. Habitualment treballen al 20 o 30% de la seva capacitat, però ara ho fan al seu màxim, i aporten 2,2 m³ per segon (uns 190.000 m³/dia).

El 2002 es va posar en marxa la dessalinitzadora de la Tordera, amb una capacitat de producció de 10 hm³/any d'aigua potable. Fruit de la sequera viscuda durant el 2007 i el 2008, l'Agència Catalana de l'Aigua va promoure el projecte d'ampliació de la planta, passant així a produir 20 hm³/any.

El destí final de l'aigua produïda es reparteix entre els municipis de la zona costanera de la comarca de la Selva amb els municipis de Blanes, Lloret de Mar i Tossa de Mar; el Maresme Nord amb les poblacions de Palafolls, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Canet de Mar, Malgrat, Pineda, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle, Sant Pol de Mar i Santa Susanna, així com la potabilitzadora del Ter.

La seva construcció tenia dos objectius: per una banda, garantir el bon estat de l'aqüífer de la Tordera a fi de garantir la qualitat de la seva aigua i evitar-ne la sobreexplotació, i per l'altra, garantir el subministrament a diversos municipis del Maresme nord i del sud de la Selva.

El repte de la gestió de l'aigua

Les actuals condicions de sequera han posat sobre la taula el repte de millorar la gestió de l'aigua per part dels municipis. En el cas de Sant Pol, des de l'Ajuntament s'apel·la a un consum responsable per part de les llars de la vila. A més, Sant Pol de Mar es va adherir el juliol del 2021 a l'Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública (AMAP) amb el propòsit de remunicipalitzar el servei d'abastament d'aigua potable, ara en mans de la concessionària Agbar, i millorar el manteniment de la xarxa pública d'aigua. Hem conversat amb Lluís Basteiro i Bertolí, Coordinació de l'AMAP, en relació a la millora de la gestió del servei.

Com poden els municipis millorar la gestió del servei d'aigua?

Hi ha molts aspectes a millorar, molts àmbits en els que treballar per a millorar el servei d'aigua. Aspectes socials, ambientals, econòmics, tècnics, sanitaris, de gestió, laborals... el primer que es requereix, en tot cas, és que els municipis coneguin a la perfecció tots aquests aspectes del servei, i hi dediquin tots els recursos necessaris per al seu control. Quan la gestió està en mans dels ens locals, és molt més fàcil que sigui així. Però quan els ajuntaments decideixen externalitzar aquest servei i concessionar-lo per varies dècades, en definitiva privatitzar-lo, es perd aquest control i coneixement del servei.

En temps de sequera, quines recomanacions es fan als ajuntaments per reduir el consum d'aigua?

Els municipis han de desenvolupar eines per a poder fer front a l'escassetat d'aigua, i una de les principals és l'elaboració de plans de sequera municipals,

Neus Garcia ens envia aquesta imatge de la neteja del fons marí de Sant Pol realitzada aquest estiu per un grup de persones voluntàries

on es detallen totes les mesures de limitació dels consums i d'altres, en funció de diferents escenaris de sequera, des de l'alerta a l'alarma, segons la seva gravetat. En escenaris més incipients, poden tractar-se de mesures que només afectin als usos municipals, com les fonts ornamentals o el reg de zones verdes, però en escenaris més greus podrien incorporar restriccions als usos domèstics. En tot cas, convé sempre preparar-se amb antelació a aquests temps de sequera, preveient l'aprofitament de fonts alternatives d'aigua, establint tarifes molt progressives que desincentivin els usos més sumptuaris de l'aigua, o reduint les pèrdues d'aigua a la pròpia xarxa.

Quines són les principals dificultats dels municipis a l'hora de recuperar la gestió directa de l'aigua?

Tal i com hem apuntat, una de les principals dificultats que afronten els municipis a l'hora de recuperar la gestió directa de l'aigua, és la manca de coneixement de com funciona el seu servei d'abastament. Després d'una concessió de 20, 30 o 50 anys, el més habitual és que els municipis es trobin que han perdut el control del servei, que no disposin d'informació i es trobin sense recursos per assumir el servei, tot i tractar-se d'una competència reservada als municipis. A banda, el tràmit administratiu per a recuperar la gestió directa és molt feixuc, doncs els marcs jurídics estatal i català, que faciliten molt la privatització de serveis públics, posen moltes dificultats a les remunicipalitzacions. Per últim, cal apuntar que les empreses privades del sector de l'aigua oposen molta resistència a aquests processos de recuperació de la gestió directa, que sistemàticament judicialitzen per a intimidar als municipis.

De quina manera l'AMAP pot ajudar als municipis?

L'AMAP és una associació de municipis i entitats que defensa i promou el valor de la gestió pública de l'aigua, fent activitat de difusió comunicativa i impulsant línies d'incidència en favor d'aquesta forma de gestió. Però també dona suport tècnic als municipis que en són membre, tant sigui aquells que estan remunicipalitzant, els que sempre han fet gestió pública, com aquells que, tot i tenir el seu servei concessionat, volen fer una fiscalització efectiva del servei. Després de quatre anys d'existència, ja són 64 els membres de l'AMAP, que representen el 46% de la població catalana, i la xifra no para de créixer.

De l'aigua salada també se n'ha de tenir cura

L'aigua dolça és un recurs essencial per a la nostra supervivència, però sovint oblidem que l'aigua de mar també ho és. El fons marí disposa d'uns ecosistemes que estan en constant regressió a causa de l'acció humana: deixalles de tot tipus —sobretot plàstics— i sobreexplotació pesquera estan perjudicant greument el futur de moltes espècies marines i, de retruc, n'acabem pagant les conseqüències. Un exemple són les quantitats de mercuri i altres substàncies tòxiques que arriben al cos humà a través de la ingesta de peix i marisc afectat per la contaminació de mars i oceans.

I nosaltres podem contribuir a millorar la situació amb accions tan simples com no llençar les burilles de les cigarretes a la platja o llençar sempre a les papereres els residus que generem, ja sigui a la platja, als carrers del poble o a la muntanya, ja que bona part dels residus que arriben al mar, ho fan arrossegats per la pluja a través de rieres i canalitzacions de desaiguat.

Hi ha qui va un pas més enllà, i realitza recollida dels residus que hi ha a la platja o al fons marí de la nostra costa. És el cas de l'acció de neteja que van portar a terme aquest estiu en dates separades els socorristes de la platja de Sant Pol i un grup de persones voluntàries amb residència a la vila. Poden semblar gestos petits, però tot suma!

Webgrafia

- 📌 <https://www.meteo.cat/wpweb/climatologia/el-clima-ara/tendencia-climatica/tendencia-al-conjunt-de-catalunya/>
- 📌 <https://aca.gencat.cat/ca/laigua/consulta-de-dades/dades-obertes/visualitzacio-interactiva-dades/Consum-aigua-comarques-catalunya>
- 📌 <https://aca.gencat.cat/ca/laca/observatori-del-preu-de-laigua/Preu-per-municipis-i-evolucio/>
- 📌 <https://meteo.sagrasta.cat/history.html>

CONFLICTES PER L'AIGUA AL SANT POL DEL S. XVI

L'aigua és vital per la humanitat. Abans de tenir aigua corrent, els conflictes socials al voltant d'aquest recurs han fet possible que avui tinguem a les mans un plànol de com era Sant Pol al segle XVI

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

L'aigua és un dels béns més valuosos per l'ésser humà i ha estat així en el decurs de la història. Durant els segles X i XI no es considerava un bé apropiable, sinó un element d'ús, però va esdevenir un tema de gran importància quan el règim feudal va començar a intervenir sobre els molins. Malgrat les disposicions legals, com els Usatges, que establien que l'aigua era un bé públic, la seva jurisdicció va passar a mans privades. El dret de captar-la i fer-la arribar al molí o a l'hort generava disputes, que han deixat rastre en els documents. A Sant Pol, en tenim uns quants exemples, que es remunten a època moderna.

Torrent Arrosser.
Joaquim Pou

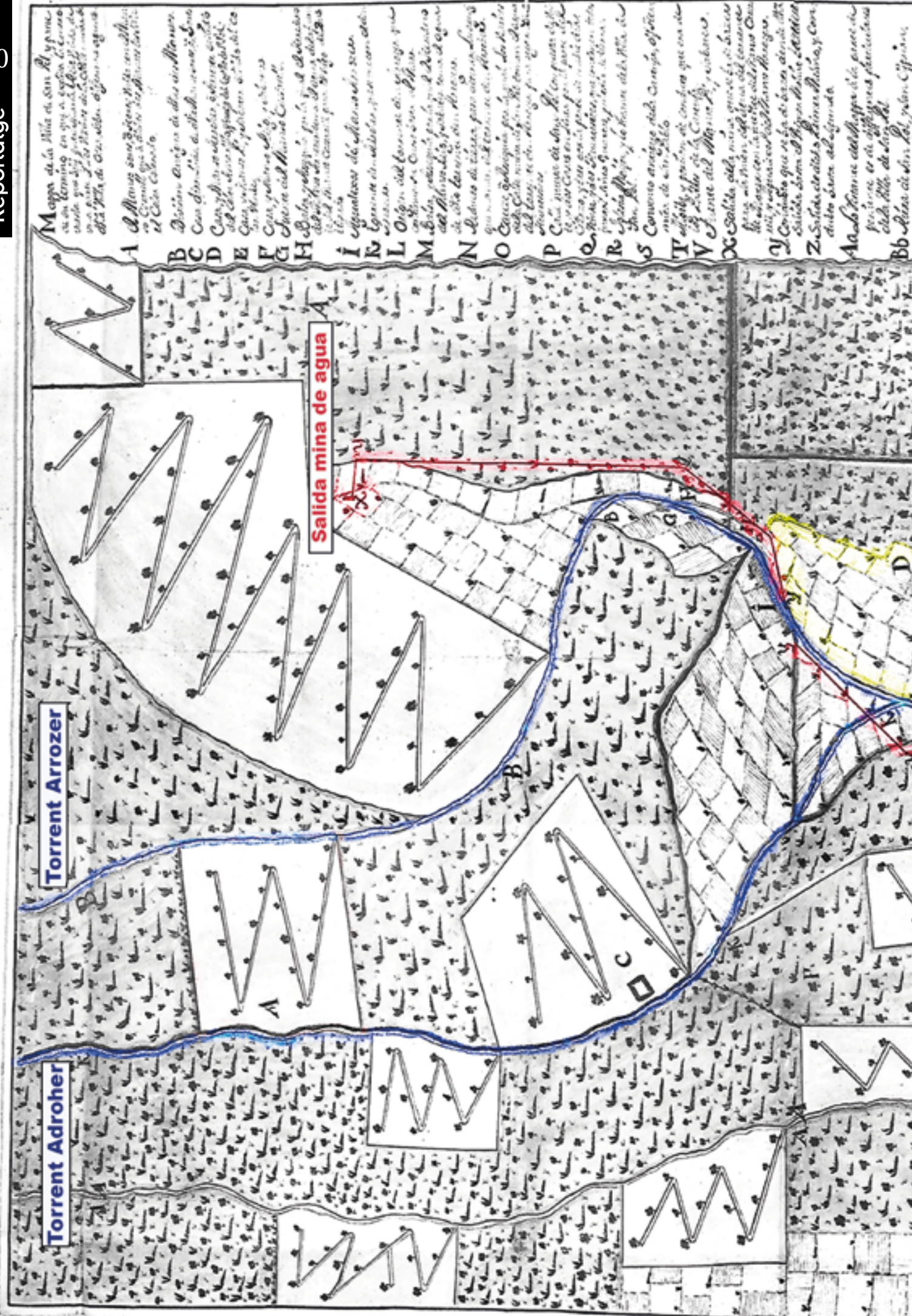
Pàgina següent:
Plànol Sant Pol de
Mar 1566

El privilegi fundacional de la vila de Sant Pol data de 1599, de manera que al segle XVI el nostre poble encara no existia com a tal. A nivell eclesiàstic, depenia de Sant Cebrià, i pertanyia a l'anomenada *Baronia de Montpalau*, part integrant dels Vescomtats de Cabrera i Bas. Era una jurisdicció feudal i, en aquest context, algunes activitats eren monopolis del senyor, com en el cas de la fleca, la taverna o la carnisseria. El senyor podia concedir la fleca o dret de vendre pa a un ciutadà de Sant Pol, a canvi d'una quantitat econòmica. Aquest arrendament estava subjecte a tot un seguit de condicions, que l'arrendador havia de complir: es fixava el preu, el marge de benefici, el lloc de procedència del blat, etc. A canvi, cap altre ciutadà de Sant Pol podia pastar o vendre pa, sota pena de sanció.

La primera concessió del dret de Fleca, la tenim documentada l'any 1566, quan Sant Pol encara no és una vila, sinó que es parla de la Parròquia de *Sn Ciprián de Vallalta i riviera de Sn Paulo de Mar*. El document amaga una autèntica sorpresa, quan hi llegim les paraules *Acompanya un mapa el término de Sn. Pol*. La sorpresa és encara més gran quan observem que l'esmentat mapa es va fer amb motiu d'un conflicte pel control de les aigües entre Maria Reig, vídua i, per tant, cap de casa de la Masia de Can Reig, i els veïns del Carrer Nou.

El plànol, que hem recreat amb la col·laboració de Pere Sauleda, ens mostra com era el Sant Pol del segle XVI, amb els camins, carrers i principals construccions de l'època. Ens dibuixa clarament el lloc on avui hi ha l'església, que en aquell moment era una petita capella, dedicada ja a Sant Jaume. Observem també la incipient urbanització del casc antic, tot i que la major part de cases es troben paral·leles a la Riera o bé al Carrer Nou, per on passava l'antic camí ral.

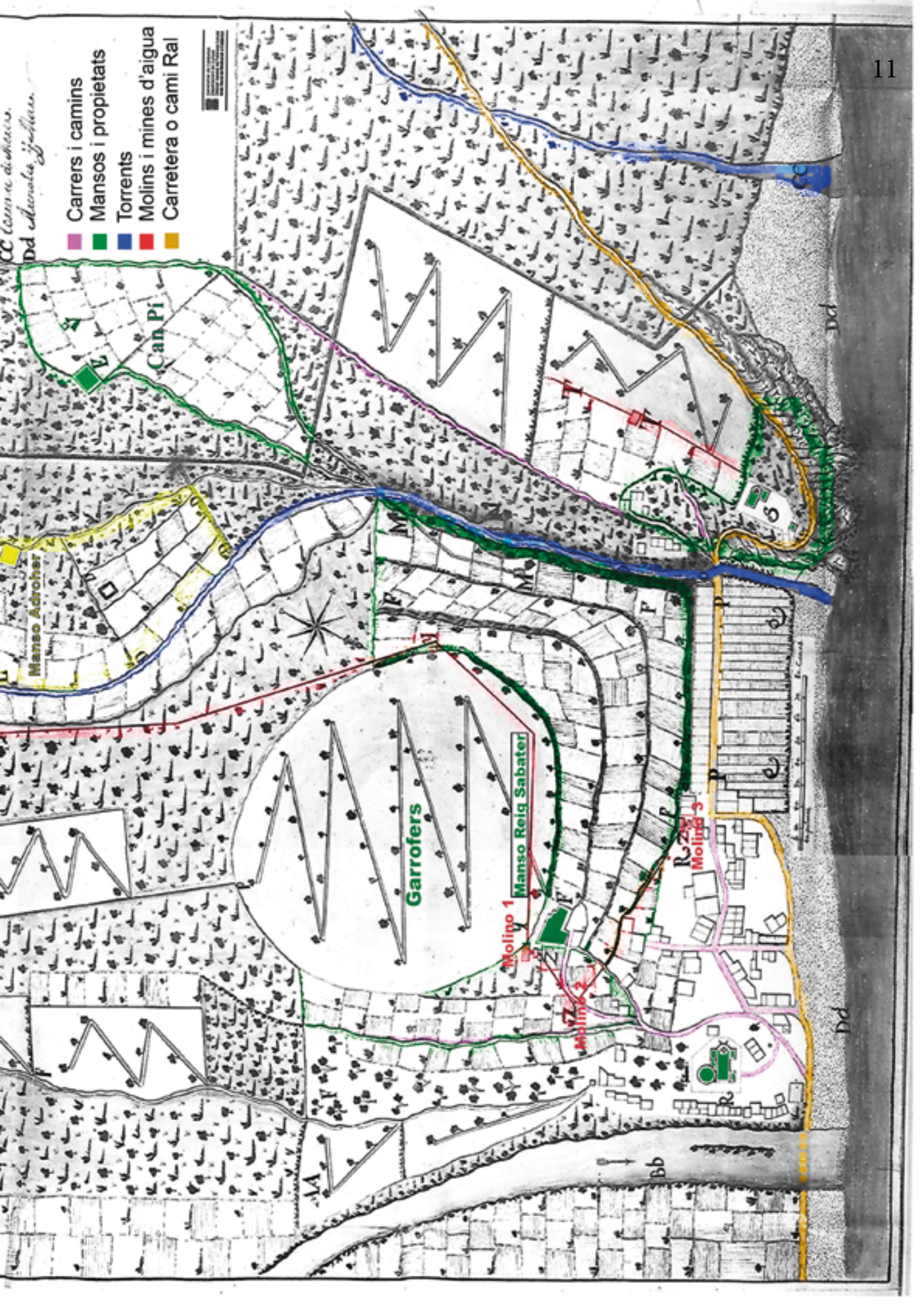

Mappa de la Milla de Sant Ruy
 en el Terrany en que se repartio la Corona
 de Aragon por el Rey Don Pedro el Grande
 de Castella y de Aragon el año de 1344
 de la Milla de Sant Ruy de la Milla de
 el Obispo de Barcelona

A Don Pedro Rey de Aragon y de Sicilia
B Don Juan Rey de Sicilia
C Don Juan Rey de Sicilia
D Don Juan Rey de Sicilia
E Don Juan Rey de Sicilia
F Don Juan Rey de Sicilia
G Don Juan Rey de Sicilia
H Don Juan Rey de Sicilia
I Don Juan Rey de Sicilia
L Don Juan Rey de Sicilia
M Don Juan Rey de Sicilia
N Don Juan Rey de Sicilia
O Don Juan Rey de Sicilia
P Don Juan Rey de Sicilia
Q Don Juan Rey de Sicilia
R Don Juan Rey de Sicilia
S Don Juan Rey de Sicilia
T Don Juan Rey de Sicilia
V Don Juan Rey de Sicilia
X Don Juan Rey de Sicilia
Y Don Juan Rey de Sicilia
Z Don Juan Rey de Sicilia
Aa Don Juan Rey de Sicilia
Bb Don Juan Rey de Sicilia

CC lloc de d'habitació
Dd Masoveria, jehera

- Carrers i camins
- Mansos i propietats
- Torrents
- Molins i mines d'aigua
- Carretera o camí Ral

El plànol també assenyalava els diferents torrents i mines d'aigua, així com els tres molins, que té Sant Pol en aquell moment. La llegenda que l'acompanya, ens dona pistes sobre la disputa, que té origen en l'ús de les aigües que baixen del Torrent Arrosser.

Els veïns del Carrer Nou disposen d'una sèquia, on emmagatzemen aigua provinent del Torrent Arrosser, per poder regar els seus horts. Segurament el problema rau en què aquesta aigua, és interceptada abans per l'hereu de Can Reig, una de les masies més antigues del poble, que es troba als peus dels Garrofers. Sigui com sigui, aquest conflicte ha possibilitat que puguem conèixer, amb força exactitud, com era el Sant Pol d'època moderna.

Les lluites pel control de l'aigua són molt habituals en aquest punt del poble, ja que les aigües del Torrent Arrosser tornen a protagonitzar una nova disputa, anys més tard, que enfrontarà els veïns del Carrer Nou amb el propietari del llavors Castell de Sant Pau, Miquel Raig, que és també el rector de la parròquia de Sant Cebrià.

L'any 1589 Miquel Raig compra les terres de l'antic monestir de Sant Pau. A l'escriptura s'hi inclouen *totes les aigües que davallen i discorren i neixen de les fonts del Mas Pi i les fonts de dit castell, com en los torrents que passen en dita possessió de terra.* Com hem vist, els veïns del Carrer Nou tenen una tradició adquirida de fer servir aquelles aigües per regar els seus horts, la qual cosa genera una nova disputa. *Volents i desitjants lo bé, bona pau, quietud i repòs, i tranquil·litat d'ànimo,* les parts s'avenen a una concòrdia, segons la qual Miquel Raig renuncia als seus drets, a fi de que els veïns del Carrer Nou i *altres de dit lloch i parròquia de St. Pol, presents i esdevenidors, que es podran valer i aprofitar de dites aygües per regar en perpetuo llurs terres i horts.* A canvi, els particulars del Carrer Nou queden obligats a construir una bassa i a fer-hi un forat perquè Miquel Raig pugui agafar-ne l'aigua. De diumenge a dilluns l'aigua serà d'ús privatiu del mossèn i en podrà fer tot allò que vulgui: *puga ell regar ses terres y de altri, sens contradicció de ningú.* La concòrdia es signa el 19 d'agost de 1591 i s'hi estableix que els veïns del Carrer Nou hauran de tenir la bassa feta el mes de Març de l'any següent.

L'any 1627 els hereus de Miquel Raig venen les terres de Sant Pau al mariner Antoni Jaume Roura del Pont. A més dels terrenys, també s'hi inclou *lo regadiu per a regar dits horts y també la bassa que regan lo dit hort y la terra que està a l'entorn de dita bassa.*

A partir del segle XVIII, les terres de l'antic monestir es disgreguen, venent-se a trossos a diferents propietaris. El 1729 ressorgeixen les disputes per l'aigua del Torrent Arrosser, que enfrontaran, un cop més, els

Carrer Tobella (1895), entre el C/ Manzanillo, a l'esquerra, i el C/ Buenos Aires, a la dreta. El carrer està separat del torrent per una paret o mur, que està sense cobrir

Torrent Arrosser i les cases del C/ Tobella. A mà esquerra el Tint i a mà dreta una entrada al Torrent, des del C/ Buenos Aires

El torrent Arrosser, amb els horts de les cases del cau (1897)

mateixos protagonistes: els veïns del Carrer Nou, d'una banda, i els propietaris de la masia de Can Reig, de l'altra.

Els conflictes continuaran fins ben entrat el segle XIX. El tram del Torrent que va des del Carrer Nou fins a la platja s'haurà de cobrir, amb motiu de l'arribada del tren a Sant Pol l'any 1858. Un any més tard, el Ple Municipal acorda la concessió de les aigües del Torrent Arrosser als veïns del carrer Nou que les hagin sol·licitat, *per raó d'haver-les disfrutat anys anteriors i des de temps immemorial.* L'Ajuntament es reserva la sisena part de l'aigua, amb l'objecte de construir una font pública en un punt cèntric del poble.

Panoràmica de Sant Pol (1885). Al marge inferior esquerre es veu la desembocadura del torrent, que havia estat cobert per poder posar les vies del tren

A sota, a la dècada de 1920, en fer la nova carretera, es construeix aquest pont o túnel per fer passar les aigües del Torrent Arrosser

Processó de Setmana Santa (1964), sortint del "Cau" i anant cap al C/ Tobella. Es veuen les passeres que hi havia i, davant de l'escolanet, l'entrada del Torrent Arrosser, ja cobert

Quan l'aigua que baixa pel torrent és abundant arriba a endur-se terra, posant en perill els fonaments de les cases del Carrer Tobella. Per posar límit al seu cabal, serà reforçat amb parets. A banda, també suposa un focus d'infeccions, pels abocaments de deixalles que hi fan els veïns, que generen unes pudors molt desagradables. Per tot plegat, l'any 1906 l'Ajuntament acorda fer tot el possible per tancar el Torrent Arrosser, a través d'un túnel que anirà des del Cau fins a la platja. Malgrat això, els estira i arrosa entre el consistori i els propietaris dels terrenys faran que el torrent no acabi d'estar cobert en la seva totalitat fins l'any 1924.

Bibliografia, fonts documentals i imatges

- 👤 **Sauleda Parés, P.; Sauleda Parés, J.** (2007). *Sant Pau del Maresme*. Sant Pol de Mar
- 👤 **Sauleda Parés, P.; Sauleda Parés, J.** (2011). *El camp i els pagesos*. Sant Pol de Mar
- 👤 **Subiñà Coll, E.** (2012). *Concessions per buscar aigua i els seus conflictes. El cas d'Argentona (el Maresme) segles XVI-XIX*. Estudis d'història agrària n. 24.
- 👤 Arxiu Ducal de Medinaceli a Catalunya
- 👤 Arxiu Pere Sauleda
- 👤 Agustí Simon i Mas

CINECLUB AKIRA

VALORS, CONSCIÈNCIA I MIRADA CRÍTICA A TRAVÉS DEL CINEMA

A Tot Drap
Agrupació Escolta el Nus
Amics de les Arts
Ampa Escola Sant Pau
Ampa Institut Sant Pol-La
Vallalta
Associació Fira Alternativa
At. Club Sant Pol
Centre Cultural i d'esbarjo

Cineclub Akira

Club Bàsquet Sant Pol 07
Club Nautic Sant Pol de Mar
Club Petanca Sant Pol
Club Petanca Santpolenc-
Maresme
Club Tennis La Riera
Club Tennis Sant Pol
Colla de Geganters
Col·lectiu Feminista
de Sant Pol
Comissió de Reis
Crisol
Esbart Dansaire
Grup l'Hotel
La Infernal de la Vallalta
Penya Xíndries
Unió d'Establiments i Serveis
Volades Santpolenques
Vòlei Sant Pol

El 7 de març de 2021 es va projectar al Centre Cultural i d'Esbarjo la pel·lícula *Retrat d'una dona en flames*, de la directora francesa Céline Sciamma. Va ser la presentació en societat del Cineclub Akira i la projecció es va emmarcar en la celebració dels actes del 8M –Dia Internacional de les Dones– i responia, ja des de l'inici, a la vocació integradora de la nova entitat amb els diferents agents socials de Sant Pol de Mar.

El Cineclub Akira és hereu d'una tradició cineclubista ja existent a Sant Pol des que a la dècada dels 90 va néixer el cineclub La Murtra. Un cineclub format per amants del cinema que van aconseguir transmetre la seva passió a tot Sant Pol a través del seu entusiasme. Més tard, cap al 2017, es va crear un nou cineclub: La Sorra. En aquets cas els seus integrants eren ja professionals en el món de l'audiovisual, aportant aquesta experiència al nou projecte.

És precisament fruit de la connexió entre membres d'ambdós cineclubs que, després de superar el confinament, es tornen a plantar les llavors per recuperar aquesta tradició donant llum al nou projecte. A partir d'aquí i amb la col·laboració de la llavors regidora de Cultura, Anna Losantos, es troben nous membres disposats a aportar energia i idees a aquest projecte engrescador.

L'equip el formen 8 persones residents a la vila i, malgrat que en l'actualitat no compten amb socis, un dels objectius de cara al 2023 és definir l'estructura social del Cineclub per donar cabuda a socis i col·laboradors.

El cineclub Akira no exclou el cinema comercial, si bé aposta fermament per un tipus de cinema que contingui un valor cultural i cinematogràfic

contrastat. Els objectius de l'entitat són promoure la cultura cinematogràfica, apropant el cinema al públic des d'una perspectiva crítica i enriquidora i promoure la cultura a través del cinema, a més d'establir llaços i sinèrgies amb els diferents agents socials i culturals de Sant Pol i arreu, per aconseguir que esdevingui un projecte global compromès socialment.

Un cineclub integrat amb la vida cultural de Sant Pol

La manera d'escollir les pel·lícules és diversa. Es pensa en cicles que tractin d'una temàtica en particular, o dins el marc de col·laboracions amb altres entitats, també per filmografies de països o continents, o de dates i celebracions significatives. Recentment, es va proposar una votació entre el públic perquè pogués opinar sobre les properes sessions. Els seus impulsors també pensen en la manera de crear una experiència única, més que una simple projecció, oferint col·laboracions amb músics, artistes o ponents, que converteixin les sessions en una vetllada inoblidable per als assistents.

En tractar-se d'una entitat sense ànim de lucre, el preu general de l'entrada a les sessions es destina íntegrament a cobrir les despeses d'obtenció dels drets d'exhibició de les pel·lícules, el lloguer de la sala, la remuneració dels ponents que hi assisteixen, etc. El preu habitual és de 6€, amb descompte a través dels abonaments i, a més, aquest any ofereixen entrada reduïda de 3,5€ per a estudiants i persones jubilades. Hi ha sessions especials que tenen un preu reduït, com per exemple la seva col·laboració amb el Calella Film Festival, o sessions que són totalment gratuïtes subvencionades per l'Ajuntament en el marc de celebracions concretes com el 8M, el dia de l'orgull LGTBIQ+, etc.

En tot cas, el Cineclub Akira té un compromís amb la comunitat i es complau de poder crear llaços d'unió amb totes les entitats per enriquir la vida cultural de Sant Pol. Ja col·laboren de manera habitual amb el Museu, amb el Centre Cultural i d'Esbarjo, la Biblioteca, A tot Drap i el Col·lectiu Feminista, i també han col·laborat amb d'altres institucions, com l'Institut Francès, l'Institut Goethe, la Casa Asia, diversos festivals internacionals, etc. En aquest sentit, l'entitat es mostra oberta a tothom que tingui una idea a compartir per fer créixer aquest projecte global.

Petit Akira: una mira crítica també per als més petits de casa

Avui en dia els infants estan bombardejats per productes audiovisuals de tota mena, i malauradament el que prolifera és un tipus de cinema on elements com el vertigen, l'excés de dramatisme i fins i tot la violència són predominants. El Petit Akira proposa un cinema on el ritme l'imposin les emocions, en comptes d'efectes de muntatge i músiques ensordidores. Amb personatges propers, i històries

EL CINECLUB AKIRA TÉ UN COMPROMÍS AMB LA COMUNITAT I ES COMPLAU DE PODER CREAR LLAÇOS D'UNIÓ AMB TOTES LES ENTITATS PER ENRIQUIR LA VIDA CULTURAL DE SANT POL

originals alliberades d'estereotips caducs, com ara la lluita entre el bé i el mal, i els rols clàssics de gènere. Respecten el cinema infantil clàssic dins del seu context i en cap cas l'exclouen, però pensen que ja entrats al segle XXI s'ha d'oferir a la canalla la possibilitat de descobrir un cinema més proper, i més alineat amb els nous temps.

D'altra banda, en resposta a la proliferació de les plataformes audiovisuals, el Petit Akira vol retornar el cinema infantil allà on pertany, és a dir, a la sala de cinema, fomentant gaudir de l'experiència cinematogràfica: sortir de casa per anar al cinema, acomodar-se a les butaques, la projecció a la gran pantalla, etc. A més, ofereixen una presentació educativa perquè els infants coneguin els països d'on prové cada film, i els mostren elements senzills creatius per fer créixer la seva inquietud cinematogràfica. Aquesta experiència que ens hem d'esforçar per cuidar i revifar, com un tresor: el tresor del Cinema i de la Cultura!

LA MILAGROS

Milagros Domínguez Zapico (Sama de Langreo, 1931) és un personatge ben conegut a Sant Pol de Mar. Vídua i mare de pescadors, té un fill i dues nétes, i ha residit des que es va casar al carrer Consolat de Mar, a la casa de Can Vinagreta ara ja coneguda com a Ca la Milagros. Als seus 91 anys desprèn una vitalitat envejable i un caràcter que no passa per alt.

Vostè va néixer ben lluny de Sant Pol

Sí, a Sama de Langreo, un poblet d'Astúries. El 1938, en plena Guerra Civil, amb 7 anys, jo i 3 dels meus germans vam pujar a un vaixell que ens va portar a França i, des d'allà, vam agafar un tren que ens va deixar a Calella.

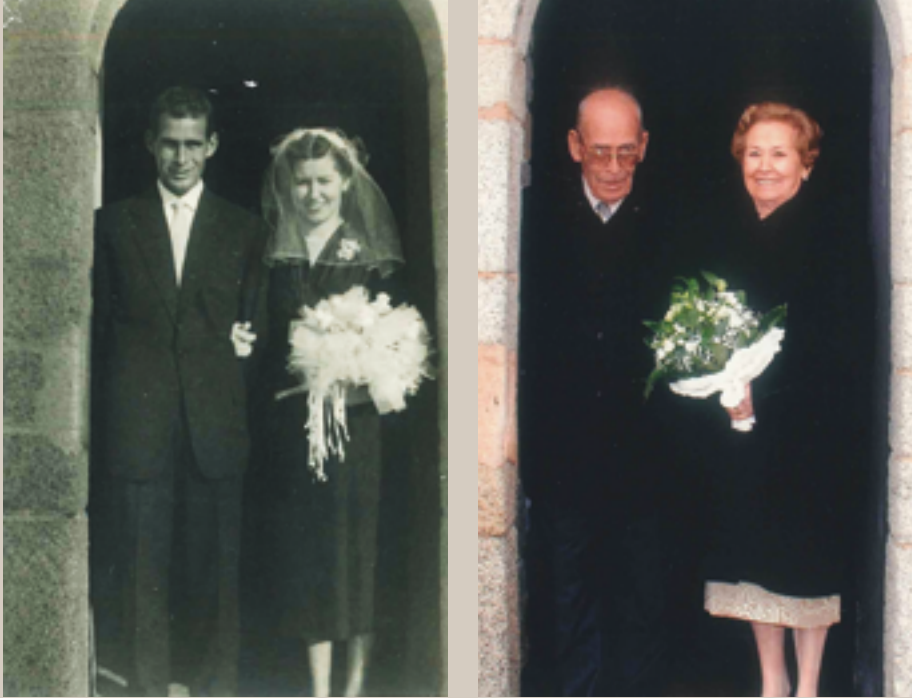
Vam fer el viatge sols i sense cap maleta, només amb el què portàvem posat, perquè el meu pare i el meu germà gran eren a la Guerra i la

mare havia mort quan jo tenia tres anys.

Inicialment em van posar en una casa on ja tenien tres filles, però què hi fèiem allà si no tenien menjar per a tots? Per sort, a una casa propera hi havia un matrimoni sense fills i es van oferir a quedar-se'm i es van portar molt bé sempre amb mi. Vaig mantenir els meus cognoms reals i els meus pares adoptius —en Menanci Tenas i l'Enriqueta Vila— van tenir la referència d'onclos.

I què va passar després de la Guerra?

Quan va acabar, els meus germans van tornar al poble. Menys la meva germana, que no em volia deixar sola a Calella, tot i que ella va tenir menys sort que jo amb la família que li havia tocat. Al cap d'un temps, el meu pare em va venir a veure, però com va veure que estava ben atesa, millor del què estaria jo a Astúries, em va deixar aquí. Tot i així, el meu pare va passar els darrers dies a Sant Pol amb mi, i està enterrat aquí.

Les noces d'or de la Milagros i el Benet: 50 anys separen dues fotos disparades a la mateixa porta de l'ermita de Sant Pau

“Quan anava a escola jo ja era una noia manaire. Però en el fons el que faig és reclamar el que crec que s’ha de fer.”

Com van ser els seu anys de joventut?

Em van portar al col·legi de les Hermanitas de Calella fins als 14 anys. Després vaig anar a treballar a la fàbrica de gènere de punt de Can Gallostra.

Quan es va instal·lar a Sant Pol?

Va ser a partir de casar-me amb un pescador, Benet Germà, fill de Sant Pol. Quan jo tenia 16 anys ens vam fer promesos i ens vam casar el 1956 a l'ermita de Sant Pau. Em volia casar de blanc, però no hi havia massa diners per fer-ho... Així que 50 anys més tard, el 2006, vam celebrar les noces d'or amb una cerimònia, també a l'ermita, i aquest cop sí que vaig anar amb un vestit clar!

Com era la vida a Sant Pol 50 anys enrere?

Les famílies d'abans eren molt diferents a les d'ara. Ara es troba a faltar l'estimació que hi havia abans. Hi ha massa egoisme, massa enveja, pels diners o pel què sigui.

Després de casar-me i venir a viure a Sant Pol, com que sabia cosir, jo remendava les xarxes, ajudava l'espardenyer i venia el peix que pescava el meu marit a l'entrada de casa. L'embolicàvem en paper de diari i el que

sobrava el portàvem a la subhasta que es feia a la platja. I vam estar així fins que ja no ens van deixar tenir la barca a la platja i vam haver de portar-la a Arenys, i ja allà el meu fill va agafar el relleu i segueix treballant de pescador.

Es considera una dona amb caràcter fort?

Abans no tant, però ara sí que m'ho diuen! Tot i que quan anava a escola jo ja era una noia manaire... Però en el fons el que faig és reclamar el que crec que s'ha de fer. Jo no entenc la gent que no es fa escoltar més en les coses que creu que ha de reclamar.

I a casa qui manava?

Jo...! (riu) Jo me n'he cuidat de tot, de la casa, del menjar, dels diners, del fill...

Sempre al carrer Consolat de Mar?

Sí, sempre he viscut aquí des que em vaig casar. I mentre em pugui valer per mi mateixa no em trauran d'aquí. I tothom que em coneix ja sap que el dia que no em pugui valer, una injecció i avall! No penso anar a cap residència! A mi el que m'ajuda és Déu!

Es considera molt creient?

Això mateix. És com em van ensenyar de petita i sempre m'ha anat bé. Sóc molt creient... i estic encantada amb el rector Santi! Ja li he dit que ho tinc tot planejat per quan jo em mori i que ell ha de ser qui m'enterri. Té prohibit marxar fins que jo em mori!

Què destaca de la seva vida al poble?

Sant Pol ara és molt diferent, he hagut de plantar cara a tot bitxo vivent per veure si la cosa va més bé! Els amos dels gossos no vigilen on fan les seves necessitats ni si embruten les cases. Cadascú hauria de procurar tenir net a casa seva.

La Milagros al portal de casa: una imatge ben habitual en el dia a dia del carrer Consolat de Mar

“**Jo netejo el meu portal cada dia. Abans ho feia tothom, però ara sóc jo sola.**”

A sota, la Milagros a la platja de Sant Pol (anys 80)

Jo netejo el meu portal cada dia. Abans ho feia tothom, però ara sóc jo sola.

Però també té coses molt bones. Si em passa alguna cosa, tothom m'ajuda. Ara farà tres mesos vaig caure per un mareig i el veí, quan va veure que al matí no havia regat el carrer, ja va veure que alguna cosa no anava bé i va avisar el metge. A mig matí ja havia passat tot el carrer per casa per preguntar com em trobava i si necessitava res.

Manté bona relació amb el veïnat, doncs?

Abans al carrer Consolat de Mar ens coneixíem tot el veïnat i fèiem coses plegats, com l'estora de corpus de Setmana Santa i l'altar als 4 cantons amb el sopar de veïns. En un d'aquests sopars em van regalar una clau de fusta amb tot de ganxos que tinc penjada a casa i allà hi ha les claus de tots els veïns del carrer. Si mai els passa res, ja saben que poden venir a buscar la clau a casa. I ells també tenen la meva clau.

Això és confiança plena!

I la policia també tenen clau de casa meva. Ells ja saben que tenen dret a entrar pel que sigui.

Té més autoritat que l'alcalde?

Aquí al carrer ja em diuen que sóc l'alcaldessa... No ho sóc, però sí que se'n refien de mi! Els guardo els paquets que porten els transportistes quan no són a casa. A més, de Milagros només n'hi ha una a tot Sant Pol! I els alcaldes tots em coneixen. Al d'ara ja li he dit que és massa bo. Li tinc dit que si ell és qui mana, s'ha de fer valer!

91 anys i plena de vitalitat!

Sí, mira, la gent em pregunta com m'ho faig i els responc que no ho sé. Abans menjava molt de peix cada dia perquè era el que entrava a casa. Ara ja no, menjo de tot. Però sempre productes frescos, no s'ha de congelar el menjar! I no prenc cafè, sóc de colacao! Si és fruita, només menjo maduixes.

I sempre trec el cap pel portal. Saludo la gent que passa, xerro amb tothom, miro quin temps fa... Em diuen que porto els anys ben portats i els responc que sí, però que els porto a sobre, eh?

I té telèfon mòbil?

Noooo! Jo no sé fer servir les maquinetes. I si he d'anar a la Caixa, sempre passo pel mostrador. Això dels mòbils és un enredo!

ABEL PRUÑONOSA,

EXPOSA LES SEVES "MATERIALITZACIONS" AL MUSEU DE SANT POL

Del 29 d'octubre al febrer de 2023, el Museu de Sant Pol acull una mostra del seu treball escultòric, amb possibles missatges ocults, i l'exposició en primícia de la seva darrera creació, *Projeccions*, formada per una sèrie de quadres tridimensionals que volen travessar la membrana que separa dos mons.

Sota el títol de *Materialitzacions*, Abel Pruñonosa (Barcelona, 1980), resident a Sant Pol de Mar des de 2015, ens mostra un recull d'escultures neosurrealistes amb traç expressionista a cavall entre l'abstracte i el figuratiu, la majoria d'elles amb una base o peu que sembla emergir de la terra, a mode d'arrels o d'una massa informe que s'alça per prendre una forma figurativa que pot ser animal, humana o objectual.

Són peces que donen forma a idees i personatges procedents de somnis o divagacions mentals de l'autor, amb la intenció de crear un camp oníric on l'espectador es deixi portar i creï els seus propis diàlegs i interpretacions.

En paraules de Pruñonosa, totes les escultures i peces artístiques plàstiques en general són materialitzacions d'idees i conceptes, fent ús d'aquelles etiquetes apreses durant la vida per tal de comunicar-nos amb els altres i relacionar-nos amb el nostre medi ambient.

Amb aquesta exposició es vol defugir l'observació peça per peça típica d'un museu, que aïlla cadascuna de la del costat, i cerca una situació grupal (potser fins i tot teatral) que ens faci pensar que hem entrat a un món paral·lel. En aquest sentit, Pruñonosa convida el públic a trobar els possibles missatges ocults que amaguen les peces i la seva disposició a la sala.

A més, a la recepció de l'exposició s'hi podrà adquirir un catàleg amb el nom de cada peça, així com la descripció purament formal (mides, tècnica, any de producció) i un petit text narratiu que explicarà el sentit de cadascuna de les escultures.

DE TOTS SANTS A HALLOWEEN

Halloween és una evolució de la diada de Tots Sants. Fem una ullada al passat, per trobar l'origen d'alguns costums ancestrals, que identifiquem com una intrusió de la cultura nord-americana, però que en realitat són propis de casa nostra i a Sant Pol també es feien.

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Contraposar Tots Sants a Halloween és un error, ja que les dues festes són, de fet, la mateixa cosa. El mot anglès Halloween és una contracció d'All Hallows Eve (Vigília del dia de Tots els Morts/Sants) i alguns dels costums que veiem a les pel·lícules de Hollywood són originals d'Europa i també es feien a Catalunya, però, amb el pas del temps, s'han anat perdent.

Els orígens d'aquesta diada tenen el segell de la cultura celta. Els celtes dividien l'any en dues parts: el temps clar, que abraçava primavera i estiu, i el temps fosc, que comprenia tardor i hivern. Enmig d'aquests dos períodes, hi havia uns dies de transició, en què se celebrava la festivitat del *Samhain*, moment en què s'obrien les portes del món i els avantpassats tornaven a visitar els seus descendents. Hi havia la creença que els esperits dels difunts venien a la terra per demanar aliments i que, en cas que els vius no accedissin a les seves peticions, els enviarien malediccions, d'aquí el popular *Trick or treat* ("truc o tracte", que significa "o em dones alguna cosa o et faig una mala passada"). Per evitar que els morts entressin a les cases, la gent les decorava amb ossos, calaveres i tota mena de coses desagradables.

Amb el pas del temps, la cultura cristiana adoptà aquesta festivitat.

EL DIA DE TOTS SANTS ERA COSTUM, DES DE TEMPS IMMEMORIALS, CANTAR VESPRES ALS DIFUNTS I, TOT SEGUIU, ANAR A VOLTAR L'ANTIC FOSSAR QUE HI HAVIA AL COSTAT DE L'ESGLÉSIA DE SANT JAUME

Al segle IX el papa Gregori IV fixà el primer de novembre com la festa en honor als difunts, ja que es tractava d'aprofitar un esdeveniment popular per cristianitzar-ne el contingut.

Durant l'època medieval hi havia el costum, en molts llocs de Catalunya, de preparar una carbassa buida amb una espelma flamejant o, com se'n deia vulgarment, "Fer la por". Conegudes com a *Fanalets de Tots Sants* o *Fanalets dels Morts*, s'exposaven durant la nit, tant a dins com a fora les cases, amb l'objectiu de fer llum a les ànimes que, vingudes del més enllà, campaven lliures buscant els seus familiars. En ocasions aquestes carbasses eren substituïdes per naps o carbassons, més fàcils de buidar.

Cap a finals del segle XIX, en alguns indrets de Catalunya, els fanals ja no es feien amb elements vegetals, sinó de ferro i vidre, aram o altres materials, i s'hi figuraven calaveres que restaven il·luminades amb l'espelma que es posava a dins. Aquests fanals es col·locaven a les parets i portes dels cementiris i provocaven un efecte tètric, similar al que avui veiem davant les llars nord-americanes, que van adoptar aquestes tradicions dels immigrants irlandesos que van arribar a Estats Units al segle XIX.

Joan Amades recull un costum encara vigent a molts llocs de Catalunya fa una centúria: els infants passaven per les cases captant per les ànimes del purgatori, amb frases de l'estil *Caritat pels vius i pels morts* i resant-los un parenostre. Els habitants de la casa els donaven fruita seca i algun altre dolç, o fins i tot alguna moneda.

El dia de Tots Sants era costum, des de temps immemorials, cantar vespres als difunts i, tot seguit, anar a voltar l'antic fossar que hi havia al costat de l'Església de Sant Jaume, mentre es cantaven les absoltes. A Sant Pol també tenim documentada, des del segle XVIII, la *Confraria de les ànimes del purgatori*, que cada any celebrava un novenari en sufragi a dites ànimes, que començava el 2 de novembre, dia dels Difunts.

Amb el pas dels anys es va anar incorporant a la festivitat el toc de campanes en honor als morts. A molts municipis, els campaners feien repicar fins la matinada, motiu pel qual se'ls portaven algunes de les viandes típiques d'aquesta època de l'any: castanyes i moniatos. Això va anar arrelant, fins al punt que la menja de castanyes es va establir com una tradició. Sovint, durant l'àpat de la castanyada, es deixava un lloc buit a la taula, amb cadira i plat, de manera que si algun difunt de la família s'hi acostava, veiés que els seus descendents el tenien encara present en la memòria.

Una altra menja típica eren els panellets, que es duïen a beneir a l'església i després es menjaven en família, com un acte litúrgic de record als difunts. Era habitual deixar-los en algun lloc de la casa o bé al cementiri, al costat de les tombes dels avantpassats.

Antigament, els cafès posaven parades al carrer i feien alguna mena de juguesca per obtenir els panellets com a premi, no va ser fins més endavant que van aparèixer les pastisseries. A Sant Pol, per tots Sants, es feien rifes de panellets al *Centre Català* i els diners obtinguts es destinaven a la beneficència.

Molts dels costums de Halloween eren també quelcom típic a casa nostra fa més d'un segle, com, per exemple, les disfresses de mort i altres éssers tètrics. Aquesta tradició, que originalment tenia la finalitat de fer fugir els mals esperits, s'havia convertit en una romanalla, una resta d'un antic costum, repetit cada any sense tenir consciència d'estar executant cap ritu. Malgrat això, continuava com un divertiment d'inicis de tardor, per donar un ensurt a algú i fer xerinxola, tal com passa avui dia. Al periòdic *La Costa de Llevant* hi trobem referències

a l'hàbit de disfressar-se per Tots Sants. El 1899 hi llegim
¡Fa tant carcamal això de vestir-se de fantasma y anar pel carrer de bon matí per espantar alguna que altra noya que va a la feyna!... que vaja, sembla mentida que hi haja qui s'entretinga a fer aquestes bestieses.

Les històries terrorífiques i les rondalles de por formaven part del nostre corpus de cultura popular. Per Tots Sants era millor no sortir de casa, per no trobar-se amb les ànimes dels difunts, cosa que hauria portat una desgràcia. El 31 d'octubre de 1894 alguns santpolencs es van adonar que la porta de l'església estava oberta i això va generar una gran alarma. Els individus que formaven el Sometent, organització d'autoprotecció civil, van córrer cap allà. Convenientment armats, van rodejar el temple, bo i registrant-ne tots els racons, però no van veure ningú ni van trobar-hi a faltar res. També existia la creença que al capvespre, quan la campana de l'ermita de Sant Pau anunciava l'oració de l'*Ave Maria*, les bruixes sortien a fer de les seves, d'aquí la dita local *A toc d'oració, animetes al racó*.

Al llarg del segle XX, la fugida volguda de la cultura de la mort, pràcticament ha destruït allò que als Estats Units encara conserven. Creure que aquesta celebració és una còpia d'una altra cultura és incórrer en un error, doncs si bé és cert que els nord-americans han magnificat la festa i l'han exportat arreu del món, amb l'embolcall *made*

LA QÜESTIÓ QUE ENS HAURIEM DE PLANTEJAR ÉS SI VOLEM RECREAR LA TRADICIÓ, PER INFLUÈNCIA DE LA CULTURA POPULAR NORD-AMERICANA, O BÉ VOLEM RECUPERAR-LA A LA NOSTRA MANERA

in Hollywood, hem de ser conscients que, quan buidem una carbassa, estem acomplint un ritu ancestral dels nostres avantpassats.

No té res d'estrany que haguem conservat costums celtes, l'arqueologia ha descobert assentaments d'aquesta civilització en diversos llocs de Catalunya i lingüistes tant nostrats com Joan Coromines, han estudiat el substrat celta del català. Així doncs, la qüestió que ens hauríem

de plantejar és si volem recrear la tradició, per influència de la cultura popular nord-americana, o bé volem recuperar-la a la nostra manera. Siguem capaços de donar-li la volta, per tornar als costums ancestrals, amb orgull i seguint les nostres pròpies pautes. Així doncs, als nens que van de casa en casa demanant caramels, potser els hauríem d'ensenyar a dir *Caritat pels vius i pels morts! o Paga o plora!*, traducció més acurada del *Trick or treat*.

Bibliografia, webgrafia i fonts documentals

Bibliografia i webgrafia

- 📖 *El santpolench* (1890-1894)
- 📖 *La Costa de Llevant* (1894-1919)
- 📖 **Rodríguez Suriñach, J.** *Historia y leyendas de San Pol de Mar* (1977)
- 📖 **Cantalozella, A.** *El halloween i la carbassa de fer por*. Vilaweb (2008)
- 📖 **Llovet, A.** *Els orígens comuns de Tots Sants, la castanyada i Halloween*. Nació Digital (2018)
- 🌐 <https://www.curiositats.cat/origen-tots-sants/>

Fonts documentals i imatges

- 📖 Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar
- 📖 Arxiu Pere Sauleda

VA DE LLIBRES

Apunta't a la llista de distribució de recomanacions lectores!

Si vols rebre al teu mòbil les recomanacions de la Biblioteca de Sant Pol, envia la paraula *llibres* al número **661 874 108**, i un cop al mes rebràs un whatsapp amb tres propostes de lectura.

INFANTIL

Vull aquest pastís
Philip, Simon Barcelona: Brúixola, (2020)

Us imagineu tenir a casa, al mig de la taula del menjador, un pastís deliciós, de xocolata i nata amb una oloreta que se't va colant pel nas cada vegada que l'ensumes? Un pastís irresistible!!!! Però, els teus pares et diuen que encara no te'l pots menjar, que t'esperis a que ells tornin a casa. Una ordre impossible d'acomplir! D'una banda, fer cas als pares i resistir la temptació, i de l'altra deixar-se portar pel desig.

Uns dibuixos molt divertits, que ajuden a explicar l'acció del conte amb molta agilitat, amb un traç enèrgic, les accions semblen reals amb molt dinamisme.

JOVES

Cor de Tinta.
Funke, Cornelia (RBA Libros 2008)

Els amants de la literatura acostumen a dir que un bon llibre és aquell que et transporta dins de la història, que te la fa viure en primera persona. Cornelia Funke aconsegueix això i molt més amb aquesta novel·la.

"Cor de tinta" és el títol d'una novel·la de ficció escrita per Fenoglio, un autor que va pensar dolents molt dolents amb nom com "Capricorn", "Basta" o "Dit de Pols".

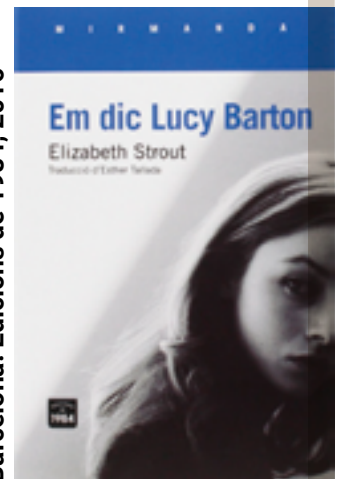
Per altra banda, tenim la Meggie, filla d'un enquadernador amant dels llibres i neboda d'una fanàtica de la literatura i que té una casa sencera plena de llibres de tots tipus. I que viu en la realitat.

Aquests dos móns (ficció i realitat) es troben, i personatges de ficció i reals interactuen i lluiten entre ells.

La novel·la és llarga, però no li sobra ni una pàgina. Des del principi et quedas atrapat per aquest món meravellós on tot allò que està escrit, pot convertir-se en real... t'atreveixes a llegir-lo?

ADULTS

Em dic Lucy Barton.
Strouth, Elizabeth
Barcelona: Edicions de 1984, 2016

L'autora del llibre, Elisabeth Strout, és autora de contes i potser és això el que fa que les seves novel·les siguin petites històries que es creuen, que es troben i que se separen quan convé.

Aquestes múltiples històries són els que teixeixen el fil argumental de la novel·la "Em dic Lucy Barton".

La Lucy, és una dona que lluita per arribar a ser qui vol ser, i per guanyar aquesta lluita cal que entengui el seu passat, la seva família i les penúries que van passar de petits.

Tota aquesta informació, ens l'anem trobant a partir de converses i silencis entre els personatges del llibre.

Una mare que apareix després d'anys de no ser-hi. Un marit que no vol anar-la a veure a l'hospital. I una Lucy que ho lliga tot i en crea un relat lúcida, tendre i de supervivència.

ELS CARRERS DE SANT POL

Comentats per un que no és de Sant Pol

Ramon Sargatal

Us acostem un nou lliurament de la història dels noms dels carrers de la vila, obra del farnesenc Ramon Sargatal

MARINA.

CARRER DE LA

La marina és la costa del mar. Marina també és el nom de la serralada que separa el Vallès Oriental del Maresme i el Barcelonès. I, encara, tenim la Marina, que és la força naval d'un estat. El cas és que totes les accepcions ens són bones per explicar el nom d'aquest carrer. Quina ens agradaria a nosaltres? —"Addo quartum", que diria un escolàstic exagerat... Un cop travessat el pas a nivell en direcció a l'Avinguda del Dr. Furest*, la primera casa que hi havia al segle XIX i durant la primera meitat del XX era la casa de pescadors de la família Ramon. Quan es va tancar el *Círculo Recreativo* (conegut com La Puda), la família Ramon en va comprar el mobiliari. I com aquell que no vol la cosa, va néixer l'hostal de *La Marina*. Els pescadors que fins aleshores hi havien anat a comprar gel, ara s'hi quedarien a

beure un refresc i a fer-la petar una estona. L'ambient devia ser d'una autenticitat extraordinària. Quina llàstima que Josep M. de Sagarra, bon amic del santpolenc Pere Coromines*, d'Ignasi Iglesias* i d'altres lletraferits als quals visitava a Sant Pol, no s'inspirés en aquella fonda sinó en un altre cafè del mateix nom que hi havia a Port de la Selva! Per molt poc no podem afegir una quarta opció explicativa a la tria del nom del carrer. Seria una gosadia que no ens faria escolàstics sinó falsaris: l'obra *Cafè de la Marina* es va estrenar un any abans que la inauguració de l'establiment de la família Ramon. Ara bé: com diria el comentarista del partit, "la pilota ha fregat el travesser"...

Font

✎ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. El Tren i la Punta*. 2006

Localització

Barri de La Marina

MEDITERRANI,

CARRER DEL

Mediterrani, Mediterrània i encara *Mediterrà* en la versió verdagueriana de l'Atlàntida. Diferents apel·latius per adjectivar un accident geogràfic que els grecs coneixien com *pontós / pontus* (el mar). El gran continent d'aigua, els antics se l'imaginaven buit, amb ells situats al punt més profund. Omplint la banyera, doncs, l'aigua, els feia de "pont" per passar d'una banda a l'altra sense esforç ni haver de trampejar desnivells.

Els àrabs n'hi diuen la *Mar blanca*, els hebreus, la *Mar d'enmig* i els amants de la utopia encara fan servir el literari *mare nostrum*.

A Sant Pol el sot del Morer fa un amfiteatre de cases graonades davant de la platja. Podríem dir que el carrer del Mediterrani és el passadís de tribuna de les graderies primera i segona amb vistes a l'escenari. Des d'allà es contemplen molt bé els dos colossals blocs d'apartaments que es van aixecar sobre les restes de l'antiga Rajoleria*. Plantificats al prosceni, com el dijous, impedeixen la panoràmica sencera del tascó de mar que sembla clavar-se en el sot de terra i pinedes. Les dues edificacions són de color blanc, com el del mar dels àrabs, cosa que demostra que els seus promotors immobiliaris van tenir una gran sensibilitat per les llengües que es parlen a la mar nostrada.

Font

- ✎ Ariel Serra. Escriptor israelià-català
- ✎ Kamel Saïd, geòleg i especialista en toponímia àrab i amaziga.

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

MERCÈ RODOREDA,

CARRER DE

Mercè Rodoreda i Gurguí (Barcelona, 1908 - Girona, 1983. Escriptora)

La de la Colometa. Va escriure una de les novel·les més importants de la literatura catalana: *La Plaça del Diamant*. Com a la majoria de les seves obres (*Aloma*, *Mirall trencat*, *Jardí vora el mar...*), els protagonistes directes o indirectes són personatges femenins. Va tractar magistralment el pas del temps, la pèrdua de la infantesa i, en general, els conflictes psicològics i familiars dels personatges.

Després de la guerra civil es va exiliar a França, a prop de París, on va compartir casa amb altres escriptors i intel·lectuals catalans. Arran de l'ocupació nazi i la desintegració del grup de refugiats, va viure diversos trasbalsos i fugides amb Armand Obiols, fins que els dos van retornar a París. Més tard es va instal·lar a Ginebra. Curiosament, va escriure la novel·la *Quanta, quanta guerra* (amb protagonista masculí) en un moment de plenitud i d'estabilitat, un cop retornada a Catalunya. També va escriure narrativa breu (*Semblava de seda i altres contes*) i poesia narrativa, com a *Viatges i flors*.

Convindrem que és tot un encert que una escriptora tan apassionada pel món de les flors tingui el carrer al barri de Jardins de Sant Pol. Un barri en el qual Pere Coromines* també hi té carrer dedicat. En aquest cas, per *copy right*, naturalment. De bracet, passejant els seus esperits per les cruïlles urbanes del poble, ens podem imaginar la literata i el pensador. Tots dos amants de la natura i el sentit de la vida, potser entretenen l'eternitat amb reptes santpolencs:

- Saps què és un *pericó*?
- I tu, que saps quina flor és els *canònic*?

Font

- ✎ Carme Arnau. *Mercè Rodoreda. Una biografia*. Ed. 62/ Ed. Proa 2007 (2ª)
- ✎ Ramon Sargatal i Susanna Canal. *Diccionari d'escriptors en llengua catalana*. Ed. 62, 1998

Localització

Barri dels Jardins de Sant Pol

MONTNEGRE,**CARRER DEL**

Montnegre, del color negre, és clar. El nom li ve donat per la foscor dels boscos d'alzines. Tanmateix, com diu Roig i Raventós a la seva novel·la, també hi ha el "blau del cel i el blau del mar, el blanc d'una nuvolada i el blanc de les congestes, (...) el verd de les muntanyes i l'ocre de les roques...". El Montnegre és el massís que s'estén des de la Tordera a la Riera de Vallalta. Les diferències d'alçada a la serralada són l'efecte de la distinta composició de materials a cada zona. El Montnegre presenta al cim materials primaris de pissarres silúriques que no s'erosionen tan fàcilment com els granits de la base. Vejam, però... Segur que hem de continuar per aquí? Per Júpiter, que n'és d'avorrida la geologia! Tornem a la literatura. El santpolenc Perejaume ens dóna una altra visió del Montnegre a la primera part d'aquest sonet:

*Si dic: Montnegre, en pintar una marina,
quan la foscor posseeix els brillants
i el Carro Gros del firmament tragina
una estiba amb feixines i aglans,
l'ombra del nom hi enfosqueix els turons.*

*Tot ve per mar, de fosc, a les alzines,
amb raigs glaçats als fars dels espigons,
si dic: Montseny, entre vels i boirines,
guaitant l'obaga alpina dels estels;
o bé, si veig, amb els cims bo i presents,
jocs de mars i torderes, rere cels
llevadissos, o, enllà dels plegaments,
vessants pairals i pics d'oratge, als gels
acolorits de la rosa dels vents.*

Font

☞ Lluís Solé i Sabarís (i altres).

Geografia de Catalunya (vol.III).

Ed. Aedos, 1968

☞ <https://lletra.uoc.edu/especials/folch/perejaum.htm>

☞ Josep Roig i Raventós. *Montnegre*. Biblioteca Selecta, 1925.

☞ Perejaume. *Pagèsiques*. Ed. 62, 2011

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

MIRADOR,**PLAÇA DEL**

—Vegi's Salvador Tió i Vidal*,
plaça de— (properament).

NEIL ARMSTRONG,**CARRER DE**

Un que va anar a la Lluna.

Font

☞ N.A.S.A.

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

MOSSÈN JERONI ESTANYOL,

CARRER DE

Martí Jeroni Estanyol i Plaja.

(1873 - 1946)?

De la mateixa manera que a Catalunya vam tenir uns quants reis que, de fet, eren comtesreis, a Sant Pol hi va haver rectors que no passaven de ser vicaris-rectors. I és que la parròquia de Sant Pol depenia eclesiàsticament de la rectoria de Sant Cebrià de Vallalta. Un d'aquests vicaris va ser Mossèn Jeroni Estanyol i Coll, que va exercir el càrrec els anys 1890 i 1894-1896, amb un parèntesi entre els dos períodes. Hi va haver un altre Mossèn Jeroni Estanyol, de segon cognom Plaja, nebot del primer. Va arribar a Sant Pol el 1898 per substituir l'oncle.

Tot passejant pel carrer Jeroni Estanyol, el lector podria cavil·lar i decidir a quin dels dos està dedicat, si a l'oncle o al nebot. No li ho aconsellem pas: el carrer fa una baixada tan vertiginosa que és millor que centri els cinc sentits a no agafar més acceleració del compte i evitar trencar-s'hi la carcanada. Si fa el carrer de pujada, no caldrà que l'advertim de res: l'esforç físic ja li anul·larà les ganes de pensar.

Font

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol de l'avi*, 2000

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. Altres apunts i retalls*. 2018.

Localització

Barri de La Marina

NARCÍS MONTURIOL,

CARRER

Narcís Monturiol i Estarriol (Figueres, 1819 - Sant Martí de Provençals, 1885). Inventor.

Entre molts altres, són invents d'aquest home polifacètic i idealista una màquina de fabricar cartutxos (1849), una d'imprimir cartipassos (1854), una per a l'extracció del corall (1857), una altra per a fer cigarretes, un sistema per a conservar la carn, una roda de pèndol i unes soles de sabata sintètiques.

Un home entusiasta en tots els sentits. La fe que posava en la viabilitat d'una societat pacifista i igualitària, el van dur a fundar una *Comunitat Icària* a Catalunya, tot seguint el model que Étienne Cabet organitzava a França d'acord amb els principis comunistes originaris. Per a difondre'n els postulats va crear el periòdic *La Fraternidad* i la revista feminista *La madre de família*.

Tanmateix, recordem Monturiol per una gesta de més gran calat:

la invenció del primer submarí tripulat i impulsat a motor. El va batejar amb el nom *Ictíneo* i va arribar a navegar durant unes hores per sota de les aigües de Barcelona i Alacant. Per al segon prototip de l'*Ictíneo* va rebre l'ajut mercantil d'amics empordanesos i, més tard, la promesa d'una subvenció de la reina Isabel II. Durant molt de temps, però, va haver de pagar-se la dèria de la pròpia butxaca. Per sobreviure, va fer d'impresor, de redactor de premsa i de pintor. Quan assegurava als seus amics que el submarí ja existia, ells li demanaven: —"On?". I Monturiol els responia tot assenyalant-se el front amb el dit: —"Aquí!". El cas és que quan el submarí va eixir-li finalment del cap, ja s'havia arruïnat. Els amics havien complert amb els ajuts, però ai, les promeses borbòniques...!

Font

☛ Carles Soldevila. *Figures de Catalunya*. Ed. Gredos, 1962

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

NOU, CARRER

Aquest carrer, de fet, és la *rambla* de Sant Pol, el punt de trobada dels ciutadans quan hi ha fires i festes o, senzillament, quan el temps invita a arrecerar-s'hi a l'ombra per passejar una estona. Abans de fer-se els espigons de protecció de la via, i en ocasió dels temporals, molt a prop també s'hi arreceraven les barques, que els pescadors pujaven fins als horts estesos al cantó de mar. Al carrer Nou hi ha el local comercial més antic del poble, amb cent setanta anys d'història. És l'actual perruqueria de Ca la Marta (antic Cal Barberet). També hi trobem l'establiment que ha passejat pel món —i gloriosament!— el nom del monestir: el restaurant *Sant Pau*, avui reconvertit en el *Cuina Sant Pau* i *El Jardí del Sant Pau*.

Aquesta via pública, com totes les dels altres pobles que també es pretenen *noves*, ha estat rebatejada unes quantes vegades. En temps de Carles III se la coneixia com el Camí Ral (camí reial). Aleshores el carrer Nou era l'actual Manzanillo* i el carrer que comentem era un tram de la carretera nacional. Venint de Canet, la carretera entrava per Can Villar*, seguia per l'actual carrer del Consolat de Mar*, resseguia l'actual Carrer Nou i s'enfilava per la Pujada de Sant Pau*. Després baixava cap al sot del Morer.

Durant un temps també va ser batejat amb els noms d'Amadeu Vives*, el compositor, i el de José Antonio, el falangista. Amadeu Vives té avui un carrer dedicat al barri de Can Villar. El falangista, no, gràcies.

Aprofitant que el carrer ja no estava de cara al sol perquè als horts s'hi havien aixecat cases i que les *camisas nuevas* dels passejants ja feia anys que havien deixat pas a les samarretes de tots colors i estampacions, l'Ajuntament va retornar-li l'antiga denominació.

Altres noms

Antigament i popular: Camí Ral

Primera documentació sense datar: Calle Nueva

República: Carrer Amadeu Vives

Període de la Guerra Civil: Carrer Nou

Franquisme: Calle José Antonio

Sense datació: Carrer Martí Sauleda

Font

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre*. *Altres apunts i retalls*. 2018

Localització

Centre Vila

ONZE DE SETEMBRE,

CARRER DE L'

L'esca de tots els pecats. Des d'aquella infausta data de 1714, els catalans no deixem de d'anar a Can Felip quan hem de fer de cos, ni de penjar de cap per avall els quadres del rei, ni de cantar el volem, volem, volem, volem la independència, ni de sortir als carrers a dir que seran sempre nostres. Sovint ho cantem uniformats amb les vistoses samarretes d'alguna organització i fent enjogassats el boti-boti. I mentre nosaltres mostrem al món un capteniment tan joliu, a Madrid continuen trobant-nos molt simpàtics (—No parecen catalanes...) i continuen allisant-nos de valent.

Com ja és ben sabut, cada onze de setembre, els catalans commemorem la derrota definitiva dels ciutadans afectes a l'arxiduc Carles d'Àustria que lluitaven contra les tropes de Felip V, l'altre candidat a ocupar el tron del conco Carles II. Són coses del centralisme barceloní! A Sant Pol la capitulació i destrucció de la vila es va produir uns quants mesos abans. Una colla d'heroics resistents que s'ho miraven des del Farell* poc es devien pensar que acabarien recordant l'efemèride els 11 de setembre i no pas els 15 de febrer, que és quan els va tocar el rebre a ells.

Avui al poble encara queden vestigis de la decantació política d'alguns santpolencs d'aquell temps. Passejant pel Carrer Nou* o pel Carrer de l'Abat Deàs* el lector perspicaç descobrirà en alguns panys de portal l'escut de la flor de lis, símbol de la corona borbònica, o el de l'àguila bicèfala que identificava la dinastia austriacista.

Font

📖 Pilar Farrés i Busquets. *Cent dates clau de la Història de Catalunya*. Ed.62,1997.

📖 Arxiu de Sant Pol. <https://arxiusantpol.wordpress.com/2020/03/30/austracistes-i-borbonicspel-forat-del-pany/>

📖 Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol de l'avi*. 2000

Localització

Barri dels Garrofers

OVALADA,

PLAÇA

Només cal anar al Google Earth i fer-hi l'esparver tot observant la terra en picat zenital. Què veurà el lector? Que aquesta plaça no és ovalada! El parterre del mig és rodó com un pa de ral i el perímetre exterior de la calçada, també. Només la confluència de l'avinguda del Maresme* amb el carrer del Mediterrani* dibuixa una petita protuberància que desfà mínimament la simetria i que, com un rizoma urbà, origina nous brots de carrers. De fet, la Plaça Ovalada no és ni plaça, si amb aquest terme entenem l'àgora de sempre, l'espai urbà on la gent s'explica les misèries, les alegries i les tafaneries. Aquí no s'hi atura a xerrar ni Déu.

La rotonda que diuen que és ovalada i que no ho és ens recorda més aviat un cefalòpode obert de potes i prenent el sol damunt de l'escull. Amb els carrers Verge de la Mercè*, Avinguda del Maresme*, Mediterrani* i Ramon Berenguer* estesos per la roca, la plaça aixeca el braç que li queda (el de Laietània*) per cridar el cambrer del quiosc de la platja i demanar-li una de musclos.

Localització

Barri del Sot del Morer (Urbapol)

Amb aquest govern del canvi, Sant Pol necessita un recanvi.

Ens acostem inexorablement al final del mandat, i és ara, més de tres anys després, que es confirma el que ja feia temps que veiem: que el que havia de ser el govern del canvi ha estat més aviat el govern de la descoordinació.

Van basar la campanya electoral i els primers mesos de govern en afirmar que ells eren la opció del canvi: que tot el que, segons deien ERC i la CUP, anava malament, ells ho arreglarien i ho farien funcionar.

Ara, quan falten menys de vuit mesos per les eleccions, es demostra que tot allò que van prometre millorar ha fet un canvi, sí, però a pitjor: la sensació d'inseguretat ha estat tan elevada aquests anys que hem vist escenes inèdites al poble, com les batusses a la punta o el vandalisme contra turismes aparcats arreu del municipi.

Aquella escena d'un contenidor desbordat de bosses que abans veiem de tant en tant a l'estiu ara és la tònica imperant durant gairebé tot l'any: i és que la fixació per retirar les àrees de contenidors arreu del poble fa que els pocs que queden estiguin desbordats, deixant les voreres plenes de brutícia. Incivisme? Mal ús? Excuses per una planificació de recollida selectiva de deixalles inexistent.

Sant Pol és un poble bonic per passejar, però cal que les voreres estiguin en condicions: no pot ser trobar tanques per terra, sots on falten panots i que no es reparen i forats en un asfalt apedaçat per tot arreu.

Des de JUNTS, el que demanem i ens agradaria és tenir un poble net, endreçat i segur.

Ca l'Arturo, el retorn

Si ens permeteu el símil esportiu, de vegades es diu que el millor fitxatge que pot fer un equip és recuperar a un lesionat de llarga durada, quan es tracta d'un jugador important, d'aquell que marca diferències.

Una mica és el que ha passat a Sant Pol amb l'Espai Jove de Ca l'Arturo; el passat 28 de setembre i després d'estar fora de servei més de 2 anys, segurament el període de temps on ha fet més falta, va reobrir les seves portes. Molts no som conscients de la importància que té, però per a que us pugueu fer una idea, a la primavera de l'any passat el Departament de Joventut va publicar un informe analitzant l'afectació de la pandèmia sobre la vida de les persones joves en els àmbits socioeconòmic i de salut on afirmava que "les persones joves han estat dels col·lectius més perjudicats per la interrupció de la presencialitat als centres educatius, la pèrdua de feina o d'ingressos i un major malestar durant el confinament. Vivint la pandèmia amb més tristesa, angoixa, ira, avorriment, incertesa i esperança".

Per aquests motius, la reobertura d'aquest equipament que vol tornar a ser no només un punt de trobada, sinó un espai de suport i de dinamització juvenil, cobra més importància que mai. Seguint amb el símil esportiu, el fet de poder tornar a jugar en equip i, com aquell que no vol la cosa, potenciar valors com la participació, la cooperació, la solidaritat o el sentit de grup és una victòria segura.

Recuperem l'energia de l'Octubre català

L'Octubre de 2017 va demostrar la força mobilitzadora infinita del poble català. **L'independentista som un moviment de base i rupturista**, i per això hem fet trontollar tot un Estat capitalista com l'espanyol i ensorrat el sistema de partits catalans que hi havia fins aleshores.

Vam passar per sobre d'institucions, presidents i alcaldesses, uns per pidolar el pacte fiscal i d'altres perquè ens volien enviar cap a casa el 3 d'octubre a la tarda enlloc de manifestar-nos cap a Calella en solidaritat amb els nostres veïns. **La nostra força rau en la càrrega democràtica i social de les raons republicanes**: com més càrrega, més fermesa i desobediència.

Ara en trobem en una fase de reflexió i de propostes estratègiques. **La CUP de Sant Pol pensem que cal recuperar la iniciativa** també a nivell local.

És necessari que tornem a engegar campanyes per explicar el model de país que volem (radicalment democràtic, just, sostenible), que ens impliquem en el municipalisme transformador (la República comença a cada poble amb polítiques d'esquerres), que denunciem i ens confrontem amb les lleis injustes de l'Estat espanyol, hem de reactivar/ crear espais populars d'agitació i propaganda, etc.

No ens hem de preguntar que fan els altres per la independència, ens hem de preguntar-nos què fem nosaltres per la independència! **Si tens ganes de tornar al combat, a la CUP de Sant Pol hi tens lloc!**

Visca Sant Pol i visca la Terra!

www.santpoldemar.cup.cat
santpoldemar@cup.cat

Tardor calenta?

Després de dos anys amb restriccions sanitàries per culpa de la pandèmia, aquest estiu hem pogut gaudir de les festes tradicionals del nostre poble. La Major, la d'Artesania (cadascú les valori segons el seu criteri), el Firamar amb honorables assistències, etc.

Com sempre són actes que requereixen de gran esforç de les persones que, amb la seva feina i dedicació, aconsegueixen que tot funcioni i que els vilatans i forasters gaudeixin d'aquest dies. Vagi per tots ells el nostre més sincer agraïment.

Fora d'aquest àmbit i de la gestió diària dels temes municipals, políticament ha estat un estiu tranquil. Pot ser que la guerra a Ucraïna i les seves conseqüències en l'economia, el tèrbol panorama que es viu a la Generalitat, els incendis, la sequera i les extremes temperatures, hagin estat més presents en la nostra ment que altres temes més propers, municipalment parlant.

Ara sembla que, al menys les temperatures i la sequera ens donaran una treva, malgrat que seria convenient que, sobretot pel que respecta a la situació de Catalunya, fos una "tardor calenta".

I ho diem perquè la ciutadania torna a estar empipada amb els seus representants polítics, i a l'hora decidida a recuperar els carrers i el protagonisme. L'11 de setembre i l'1 d'octubre són una bona mostra de que ja no es pot desviar l'atenció ni menysprear el que es va aconseguir fa cinc anys. Cal recordar pels desmemoriats, que la independència, encara que no es va publicar, es va declarar, i ara per ara només està suspesa. Ajudem a aixecar la suspensió?

Junts per Sant Pol

ALEA JACTA EST

Desde el 29 de Abril de 2009, cuando el arquitecto municipal (PSC) informa al equipo de gobierno del Ayuntamiento de una ilegalidad urbanística en el Polígono Industrial de St. Pol, han pasado trece años de denuncias y requerimientos por parte de la oposición en el Ayuntamiento, donde, al fin, se va a ejecutar la sentencia (firme desde el año 2019) de la restitución de la legalidad urbanística en esta zona de St. Pol.

Esta dilatada dilación viene dada por los interminables recursos y apelaciones por la parte interesada, la empresa Amargant Patrimonial, S.L. y la dejación del deber, en este caso, por parte de los anteriores Consistorios. Baste recordar el Dictamen remitido por la Comisión Jurídica Asesora en fecha de Noviembre 2021 donde se indica, literalmente, **"...que las dilaciones injustificadas en el procedimiento, no se avienen con el derecho a una buena Administración"**.

Ahora, agotados todos los trámites y recursos administrativos se procederá a la ejecución de la sentencia instando a la citada empresa para que proceda al respecto de la sentencia. De no hacerlo, será el propio Ayuntamiento quién ejecute, pasando los costos de la obra de demolición a Amargant Patrimonial, S.L.

Se cierra así uno de los casos más relevantes de mala praxis administrativa que pone de relieve una forma de hacer política municipal, basada, fundamentalmente, en el clientelismo y/o amiguismo llevada a cabo por los diferentes Consistorios Convergentes en esta localidad.

El Teu Racó de Sant Pol de Mar

Joana Ferrer Sánchez (de 7 anys), després de veure els dibuixos de Sant Pau del darrer ENS, s'ha animat a fer un esbós de l'ermita i els seus voltants: el far de Calella, les muntanyes, el mar, la carretera i la casa d'en Dario, la Mariana i els seus 3 fills. Moltes gràcies artista!

Gràcies a totes les persones
que heu participat!

#109ENSEXPRESSEM

Si tu també vols aparèixer en aquesta secció, envia la teva proposta a ens@santpol.cat abans del 20 de desembre de 2022 o bé etiqueta la teva publicació amb #109ENSEXPRESSEM i passa'ns l'enllaç!

Ajuntament de
Sant Pol de Mar